

Kultuuriministri 2023. aasta ettekande lühikokkuvõtte riigi pikaajalise arengustrateegia "Eesti 2035" elluviimisest

Kultuuriministeeriumi valitsemisala strateegilised eesmärgid ja tegevused on esitatud kolmes arengukavas ja need panustavad kõigi Eesti 2035 sihtide saavutamisse.

Suurendame ühiskondlikku sidusust ja võrdseid võimalusi hariduses ning tööturul

- 2022. aasta tõi Eestile palju uusi väljakutseid - Ukraina sõda ja sellele järgnenud sündmused, paljude sõjapõgenike Eestisse jõudmine või punamonumentide eemaldamine avalikust ruumist. Seisuga 09.01.2023 on Eesti alates 27.02.2022 vastu võtnud **65 752** Ukraina sõjapõgenikku. Ajutise kaitse on seisuga 8.01.2023 saanud **42 117** (3,1% rahvaarvust).
- Sõjapõgenikele mõeldes seame esikohale teenused, mis aitavad inimestel kohaneda ja aktiivselt osaleda meie keele-, kultuuriruumis ning aitavad kaasa eesti keele aktiivsele kasutamisele. Kultuuriministeerium käivitas 2022. aastal Ukraina sõjapõgenikele, kellel on ajutise kaitse staatus, **kohanemisprogrammi ühepäevase koolitusmooduli ja A1-tasemel eesti keele õppe**. Seisuga 06.02.2023 on kohanemisprogrammi koolituse läbinud 15 608 inimest ja keeleõppe 1800 inimest (võrdlusena: 2021. a osales kohanemisprogrammi koolitustel 2430 inimest ja keeleõppe lõpetas 905).
- Lõimumise valdkonna eesmärgid ja tegevusi on tugevalt mõjutanud Vene propagandakanalite keelustamine, venekeelse erameedia ja ka Eesti rahvusringhäälingu vene- ja ingliskeelse sisu loomise toetamine. **Venekeelse inforuumi täiendavaks tasakaalustamiseks** toetab Kultuuriministeerium erameediakanaleid 2023. a ühekordselt ühe miljoni euroga.
- 2023. aastal viime läbi 9. **Eesti integratsiooni monitooringu**, mille teravik on seekord suunatud Ukraina sõjapõgenikele ja nende kohanemisele Eestis. Muuhulgas saame täpse ülevaate meediatarbimise muutustest pärast Venemaa propagandakanalite sulgemist ja Eesti venekeelse meedia võimestamist.
- Kindlalt on võetud suund **eestikeelsele haridusele üleminekuks** ja kavandamisel on tegevused, mis parandavad eesti keele tähtsust avalikus ruumis.
- Veelgi suuremat rõhku tuleb panna **eesti kultuuriruumi tugevdamisele Ida-Virumaal**. Sellest tulenevalt alustame Ida-Virumaa kultuuri- ja spordiprogrammide taotlusvooru rakendamist.
- 2023. a alustame ka kultuurharidusliku **kultuurisaadiku programmiga**, mille raames pakutakse Ida-Virumaa koolide 6.-12. klasside õpilastele ja nende õpetajatele eesti kultuurist osasaamise võimalusi Eestimaa eri paigus, ja rahastab programmi summas 400 000 eurot.

Kujundame elukeskkonna ning inimeste hoiakud ja käitumise tervist ja keskkonda hoidvaks ning vähendame riskikäitumist

- **2023. aasta on liikumisaasta**. Eesmärgiks on viia Eestis läbi liikumispööre ja tõsta regulaarselt liikuvate inimeste osakaalu ühiskonnas **vähemalt kahe kolmandikuni**.
- 2022. aasta Eesti suurimast liikumisuuringust selgub, et piisavalt ei liigu koguni 57% õpilastest ja 58% täiskasvanutest. Uuring tõestas samas selgelt, et **aktiivne eluviis toetab märkimisväärselt tervist ja heaolu**.

- 2022. aasta oktoobris loodi **liikumisharrastuse kompetentsikeskus**. Keskuse edukas käivitamine on 2023. aastal Kultuuriministeeriumi üks prioriteete.
- Aastatel 2019–2022 on Kultuuriministeeriumi toel **loodud igasse maakonda vähemalt üks tervisespordikeskus**, kus on muuhulgas kunstlume tootmise võimekus ja valgustatud liikumisrajad. Jätkame regionaalsete tervisespordikeskuste programmi elluviimisega ja lisaks alustatakse 2023. aastal tervisespordikeskuste juurde olme- ja teenindushoonete rajamise toetamist, milleks on 2023. a ette nähtud 3 miljonit eurot.
- Tõstame noortega tegelevate **treenerite töötasu alammäära** 1020 eurolt 1400 eurole ehk 37%.
- 2022. aastal võideti rahvusvahelistel tiitlivõistlustel 38 spordialal kokku rekordiliselt 326 medalit. Tippspordi oluline osa on **Team Estonia programm**. 2023. a tõuseb riigi toetus Team Estonia programmile 0,5 miljoni euro võrra.
- Kahel viimasel aastal oleme **toetanud rahvusvaheliste võistluste korraldamist Eestis** enam kui 6,8 miljoni euroga. Hinnanguliselt sama palju on Eesti riik saanud võistlustele saabunutelt maksutululu.

Tagame elujõulise kultuuriruumi

- 2023. a **tõuseb** Kultuuriministeeriumi haldusalas töötavate kõrgharidusega **kultuuritöötajate miinimumpalk 1400 eurolt 1600 euroni** ehk 14,3%. Lisaks antakse vastavatele asutustele **7,34 miljonit eurot täiendavaid palgatõusuvahendeid**.
- Kultuuri- ja spordivaldkonna asutuste ja tegevuste jätkusuutlikkuse tagamiseks **suureneb riigipoolne baasrahastus 12,8 mln eurot**. Tõus puudutab nii Kultuuriministeeriumi haldusala asutusi kui ka ministeeriumi eelarvest tegevustoetust saavaid kolmanda sektori kultuuri- ja spordiorganisatsioone.
- Kultuuri ja spordi tulemusvaldkonna eelarvemahu suurenemist võrreldes 2022. aastaga mõjutab ka Eesti Kultuurkapitalile alkoholi- ja tubakaaktsiisi ning hasartmängumaksu laekumisest tulenev eraldis. **Võrreldes 2022. aastaga prognoositakse ca 22%-list maksulaekumise tõusu**.
- 2023. aastast hakkame igal aastal andma **välja täiendavalt 5 kunstnikupalka** ning tõstame olemasolevat **kunstniku- ja kirjanikupalga määra**. **Suureneb laenutushüvitis ning teavikute toetus ja eelarve e-teavikute soetamiseks**.
- Samas vajab oluliselt teravamalt tähelepanu umbes 10 000 loovisiku toimetulek, kellest pooled on ilma ravikindlustuseta. Selleks oleme koosloomes ette valmistanud **loovisikute ja loomeliitude seaduse muutmise eelnõu väljatöötamiskavatsuse**.
- **Suurendame tagasimaksefondi Film Estonia mahtu**, mis on 2023. aastal 4 mln eurot. 2021. a loodi näiteks tänu tagasimaksefondile 189 töökohta ning toodi 2,7 mln eurot maksutululu. Tagasimaksefondi toel investeeritud iga euro kohta (ilma otsese maksutuluta) **luuakse majanduses kokku 5 eurot väärtust**.
- Kultuuri regionaalse kättesaadavuse suurendamiseks alustasime 2022.a **kultuurirannitsa toetusmeetme rakendamist**. Meetme eesmärk on võimaldada põhikooli õpilastel õppeprogrammi osana külastada teatrietendusi, kinoseansse, muuseume, kunstinäitusi. 2023. **suurendame meetme mahtu 1 500 000 euroni**.
- Kultuuri regionaalse kättesaadavuse suurendamiseks toome senisest enam kokku **kohalikke omavalitsusi** eesmärgiga vahetada kogemusi ja anda teadmisi paremate valikute tegemiseks kultuurivaldkonna ümberkorraldamisel.

- 2023. aastal toimub **noorte XIII laulu- ja tantsupidu** „Püha on maa“, mille korraldamiseks on eraldatud 3,3 mln eurot.
- Teatrite rahastamissüsteemi korrastamiseks **muutsime etendusasetuse seadust**. Muudatused toetavad teatrimaastikul valdkondlikku mitmekesisust ja etenduskunstide kättesaadavust kõikides piirkondades üle Eesti.
- **Kultuuri- ja loomevaldkondade teadus- ja arendustegevuse elavdamiseks** eraldame 2023. aastal 0,5 mln eurot loovuurimuse toetamiseks ning rakendame kõigi aegade suurimat toetust (aastani 2026 kokku 6,4 mln eurot) humanitaarteaduslikele uurimisprojektidele, luues **Eesti kultuuri teadus- ja arendusprogrammi**.
- Jätkame rahvaraamatukogude rolli ja võrgustiku ümbermõtestamist. Käivitumas on ka rahvaraamatukogude innovatsioonifond “**Raamatukogude kiirendi**” esialgse mahuga 500 000 eurot aastas.
- Edendame **annetuskultuuri kultuuri- ja spordivaldkonnas**. Ettevalmistamisel on pilootprojektide käivitamine, sh muuseumide valdkonnas.
- **Jätkub tugev rahvusvaheline koostöö kultuurivaldkonnas** - 2022. sõlmiti kolme Balti riigi kultuurikoostööprogramm, kultuuri- ja hariduskoostööprogramm aastateks 2022-2026 Itaaliaga ning kultuurikoostööprogramm aastateks 2022-2025 Gruusiaga.